

Grote Alexanderparkiet in het Noorderplantsoen

Klaas van Dijk

Op 22 februari 1998 was ik samen met Symen Deuzeman in de stad Groningen geringde Kokmeeuwen *Larus ridibundus* aan het aflezen. Terwijl ik in het meest oostelijke deel van het Noorderplantsoen vruchteloos probeerde de meeuwen naar de grond te lokken, liep Symen wat rond. Hij zag een groene papegaai-achtige die op de grond aan het foerageren was, maar bij benadering wegvloog. Even later ontdekten we de vogel weer, terwijl hij hoog in een hoge wilg zijn verenkleed aan het verzorgen was. We besloten een beschrijving te maken. Thuisgekomen leidde raadpleging van het pas uitgekomen deel 4 van het *Handbook of the Birds of the World* tot de conclusie dat de vogel een Grote Alexanderparkiet *Psittacula eupatria* moest zijn. De determinatie werd bevestigd door Rik Winters die enige tijd eerder met behulp van *Parrots, a Guide to the Parrots of the World* tot dezelfde conclusie was gekomen.

Beschrijving:

Een groene papegaai-achtige vogel met een erg lange staart die duidelijk langer leek dan het lichaam. Het lichaam was iets kleiner dan Kauw *Corvus monedula*. De bovendelen waren geheel groen met uitzondering van een rode schouderplek (de kleine bovenvleugeldekveren). De onderdelen egaal groen, iets lichter dan de bovendelen. Geen halsband en geen donkere keel. Staart groen; onderstaart iets gelig/groenig. De vogel had een gele iris met een donkere pupil, een dikke rode papegaai-achtige snavel en zeer korte, grijzig/vleeskleurige poten. Het geluid was een luide, krijsende roep.

De vogel werd vaak in het gezelschap van Kauwtjes gezien en foerageerde ook wel op de grond tussen de Kauwtjes. De vogel had een snelle vlucht, veel sneller dan Kauwtjes. Regelmatig werd gezien dat de vogel in een holte in een boom verdween; vermoedelijk overnacht de vogel hier ook.

De vogel kon gemakkelijk worden gedetermineerd als Grote Alexanderparkiet op grond van grootte, staartlengte, snavelkleur en het geheel groene verenkleed met de karakteristieke rode schouderplek. De iriskleur en het ontbreken van zowel een halsband als een zwarte keel wijst op een volwassen vrouwtje (Juniper & Parr 1998). De veel talrijkere Halsbandparkiet *Psittacula krameri* kon worden uitgesloten, omdat deze kleiner is met een relatief kortere staart en met een geheel groen verenkleed zonder rode schouderplek. De Grote Alexanderparkiet wordt sedert 1996 regelmatig in en rond het Noorderplantsoen

gezien en heeft de strenge elfstedenwinter van 1996/97 dan ook overleefd. Het is niet bekend of het individu, zoals bijvoorbeeld bij Halsbandparkieten in Amsterdam het geval is (Melchers & Daalder 1996), ook wordt bijgevoerd.

Van nature komen Grote Alexanderparkieten voor in warme gebieden in India, Pakistan en Indochina. Ze hebben een veelzijdige voedselkeus die bestaat uit vruchten, zaden, nectar, knoppen en verse bladeren. Ook verorberen ze allerlei gecultiveerde gewassen. Het is een populaire en gemakkelijk te houden kooivogel die in allerlei kooivogelboeken (onder andere Martin 1993 en Woolham 1987) wordt vermeld. Over het (verwilderd) voorkomen in Europa is vrijwel niets bekend of geschreven (Cramp 1985, Gibbons *et al.* 1993, Hagemeijer & Blair 1997, Lensink 1996, Melchers & Daalder 1996). Toch zijn er vermoedelijk wel meer (stedelijke) locaties waar Grote Alexanderparkieten vrij rondvliegen. Veel vogelaars zijn namelijk niet bedacht op de mogelijkheid van een Grote Alexanderparkiet, onder andere omdat gemakkelijk verwarring kan optreden met de veel algemenere Halsbandparkiet. Dit vermoeden wordt ondersteund door een berichtje dat Jan Alex de Roos onlangs op het Internet las. In dit bericht werd beschreven dat nauwkeurige observaties op een slaapplek in Amsterdam hadden uitgewezen dat er tussen de veel talrijkere Halsbandparkieten ook een aantal Grote Alexanderparkieten zaten.

Literatuur

- Cramp S (red) 1985. The Birds of the Western Palearctic, Volume 4. Oxford University Press, Oxford.
- Gibbons DW, Reid JB & Chapman RA 1993. The New Atlas of Breeding Birds in Britain and Ireland: 1988-1991. BTO, Tring.
- Hagemeijer JM & Blair MJ (red) 1997. The EBBC Atlas of European Breeding Birds. Poyser, Londen.
- del Hoyo J, Elliott A & Sargatal J 1997. Handbook of the Birds of the World, Volume 4. Lynx Edicions, Barcelona.
- Juniper T & Parr M 1998. Parrots. A Guide to the Parrots of the World. Pica Press, Sussex.
- Lensink R 1996a. Vreemde vogels in de Nederlandse avifauna: verleden, heden en wat voor een toekomst. Het Vogeljaar 44: 145-164.
- Lensink R 1996b. De opkomst van exoten in de Nederlandse avifauna; verleden, heden en toekomst. Limosa 69: 103-130.
- Martin RM 1993. Kooivogelgids 3de druk. Thieme, Baarn.
- Melchers M & Daalder R 1996. Sijsjes en Drijfsijsjes. De vogels van Amsterdam. Schuyt & Co, Haarlem.
- Woolham F 1987. The Handbook of Aviculture. Blackford Press, Poole.
- Klaas van Dijk
Vermeerstraat 48,
9718 SN Groningen
(050-3182924)
-